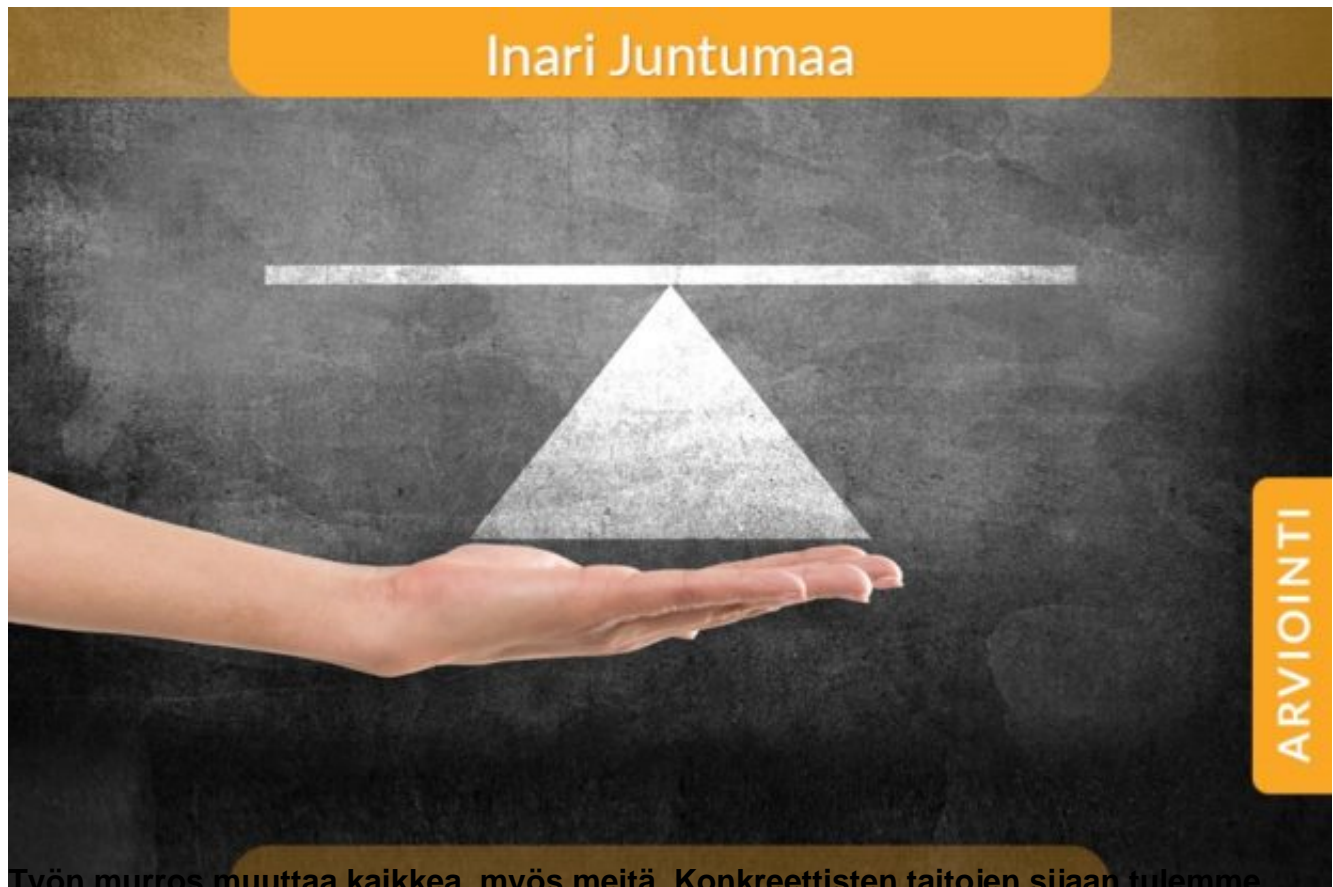

Näytetään, keitä olemme

Työn murros muuttaa kaikkea, myös meitä. Konkreettisten taitojen sijaan tulemme erityisesti tarvitsemaan taitoa oppia, mutta se ei kuitenkaan riitä. Perttu Pölönen kirjoitti kirjan siitä, mitä kaikkea meille itse asiassa pitäisi opettaa.

Esittäydymme usein työn kautta. Työ on osa sitä, keitä miellämme olevamme. Mutta entäpä, kun isoa osaa nykyisistä töistä ei tulevaisuudessa enää ole? Nuorella keksijällä, Perttu Pölösellä on ajatus.

– Mitä jos ajattelisimmekin työidentiteettiä osaamisen kautta, hän kysyy.

Itseään Pölönen kutsuu värittäjäksi, sillä hän tuo mieluusti kaikenlaisiin asioihin näkökulmia ja syvyyttä.

– Jos ei kuitenkaan tunnu löytyvän sopivia sanoja kuvaamaan, keitä olemme, kuka sanoi, että kuvaamiseen täytyy käyttää sanoja, Pölönen sanoo ja jatkaa:

– Olisiko musiikki tai vaikkapa tanssi sanoja sopivampi muoto? Jospa jatkossa vastaus kysymykseen ”kuka sinä olet” olisikin ”anna, niin näytän”?

Tähän tapaan ja tarinoiden kautta Pölönen kuvailee kirjoittamassaan kirjassa *Tulevaisuuden lukujärjestys* oppiaineita, joita hänen mukaansa tulevaisuuden lukujärjestyksen tulisi pitää sisällään. Värittäjän ja keksijän tavoin hän pitää siitä, että keikauttaa tutut ajatukset eri suuntiin.

Pölösen oma keksijänuran alku kuvaa myös teemaa. Pölönen pohti nuorena, voisiko sävelasteikkoa kuvata jollain toisella tavalla kuin allekkain ja jonossa. Hänelle tuli mieleen, että kahdellatoista jaollisen asteikon lisäksi moni muukin maailmassa on jaollinen samalla luvulla, kuten kuukaudet ja tunnit. Monien vaiheiden jälkeen täsmentyi ajatus kuvata säveliä kellotaulun muodossa. Syntyi Sävelkello. Tämän johdannaisella Pölönen voitti keksintökilpailuja, mikä vei häntä eri puolille maailmaa ja tapaamaan muita nuoria keksijöitä.

Kirjan Pölönen halusi kirjoittaa kuvatakseen ajatuksiaan tulevaisuuden taidoista. Toisinaan hän viittaa kepeästi tutkimuksiin, mutta kokonaisuutena kirjaa voi pitää hänen mielipidekirjoituksenaan.

UTELIAISUUDESTA KRIITTISEEN AJATTELUUN

Tulevaisuudessa tarvittavat kaksitoista oppiainetta on kuvattu lukujärjestyksen muodossa heti kirjan sisälehdillä. Lukujärjestys muodostaa samalla kirjan sisällyksen.

Kirjan ilo tulee siitä sutjakkuudesta, jolla Perttu Pölönen kuvaa tulevaisuuden tarpeita. Hän ripottelee tarinoita ja kuvaa kokemuksiaan ja havaintojaan.

Esimerkiksi uteliaisuutta kuvaavassa luvussa Pölönen hakee intoa löytöretkeilystä. Hän kuitenkin toteaa myös, että joissain yhteisöissä (organisaatioissa) uteliaisuutta voidaan pitää jopa häiriötekijänä. ”Ei pidä työntää nokkaansa muiden asioihin” ja sen sellaista. Pölönen vinkkaa, että kannattaa esittää kysymyksiä, joihin voi vastata yllättävästi, mutta myös olla antamatta muiden lannistaa omaa uteliaisuutta – samalla kun muistaa aina tukea muiden uteliaisuutta.

Kriittinen ajattelu ja tulkinta -luvussa Pölönen kuvaa jo arkista tilannettamme siitä, että tietoa on jatkuvasti saatavilla paljon.

– Lukeminen on 1900-lukua, tulkinta 2000-lukua, hän toteaa.

Puhuttujen ja katseltavien uusien tiedonsaantivälineiden myötä värittäjä Pölönen kysyy, tulisiko lukutaidon käsitettä laajentaa koskemaan esimerkiksi pelinlukutaitoa, kehonkielen lukemista ja systeemiajattelua. Tietoa tulee ymmärtää sen muodosta riippumatta, hän toteaa.

Tarinankerronta kulkee läpi kirjan. Sille nimikoidussa luvussa Pölönen nivoo tarinoinnin ihmisten yhdistämiseen.

– Siinä on sitä, mitä koneen kanssa ei tavoita, hän intoilee.

Luvussa on hauska esimerkki toisilleen tuntemattomista 294 henkilöstä, jotka kokoontuivat hikiseen liikuntasaliin Pertunmaalle toistensa puristuksiin. Miksi he näkivät vaivan? Tarinan vuoksi. Pertut kokoontuivat peitotakseen 122 Australian Alice Springsiin kokoontuneen Shirley'n ennätyksen ja päästäkseen Guinnessin ennätysten kirjaan. Pölönen ei lopulta tiedä, hyväksyttiinkö kokoontuminen kirjaan, mutta Pertuilla oli Pertunmaalla hauskaa, sillä kyseessä oli tarina, ja tarinasta tuli kokemus.

Miksi Maailman terveysjärjestö uskoo, että vuonna 2030 mielenterveysongelmat ovat maailmanlaajuisesti yksi merkittävimmistä tautitaakan aiheuttajista?

– Teknologinen murros lienee osatekijä, sillä se on muuttanut käyttäytymistämme, Pölönen pohtii. Hyvinvointi ja itsetuntemus ovat entistä tärkeämpiä, sillä ne auttavat meitä navigoimaan muuttuvassa ja arvaamattomassa ympäristössä.

– Meidän tulee tunnistaa pelot ja epävarmuudet, joita muutokset meissä herättävät. Vasta kun osaat tulkita omaa oloasi, voit myös parantaa sitä, hän kirjaa luvun kotiläksyosioon.

Luku luvulta Pölönen esittelee tarinoin keskeisiä perusajatuksiaan. Etsi merkityksellisyyttä, älä onnellisuutta. Ole rehellinen. Ole eettinen. Ole rohkea. Ajattele toisin. Älä vertaile (itseäsi toisiin) ja pohdi laajemminkin suhdettasi sosiaalisiin teknologioihin. Usko (varsinkin itseesi). Ryhdy tekemään.

RAKKAUS MUUTOSVOIMANA

Kirjan jälki-istunnon aiheena on rakkaus. Tähän Perttu Pölönen on lukenut myös rauhan, anteeksiannon ja suvaitsevaisuuden. Tulevaisuuden taidoista Pölönen pitää rakkautta kaikkein tärkeimpänä, sillä ainoa tapa muuttaa maailmaa paremmaksi on osata rakastaa.

– Kuuntelemme toista, kun aistimme sanojen takaa rakkauden, hän luettelee. Riidan voi voittaa vain rakkaudella – ja tästä päästään myös monimutkaisiin neuvotteluihin ja konfliktinratkaisuun.

Pölönen pohdiskelee eritoten romanttista rakkautta.

– Nykyään se on tuote. Haluamme mutkatonta, helppoa ja hyvät arvostelut, hän veistelee.

Tulevaisuuden työtämme ovat erilaisten ihmisten huomioiminen, yhteisöllisyyden vaaliminen ja rauhan rakentaminen. Koneiden tehokuutta vastaan emme voi taistella, joten teknologinen kehitys on palauttanut meidät perusasioiden äärelle. Koneet eivät osaa rakastaa, eikä voida automatisoida henkilöä, joka toimii rakkaudesta.

– Epävarman eli ei-varman tulevaisuuden sijaan puhukaamme innostuneesti tulevasta. Peloista pääsee sydämen sivistyksellä, Pölönen huomauttaa.

Lopetus on intomielinen, täynnä toivoa ja kaikin puolin miellyttävä – kuten koko kirja.

Tulevaisuus vaikuttaa helpolta ja kiinnostavalta. Itseensä ja kykyihinsä uskomisen vaikuttaa yksinkertaiselta valinnalta, joskin kolikon käänöpuolena Pölönen muistaa muistutella muihin suhtautumisen tärkeyttä, sillä olemme osa yhteisöjämme, me ihmiset.

Inari Juntumaa